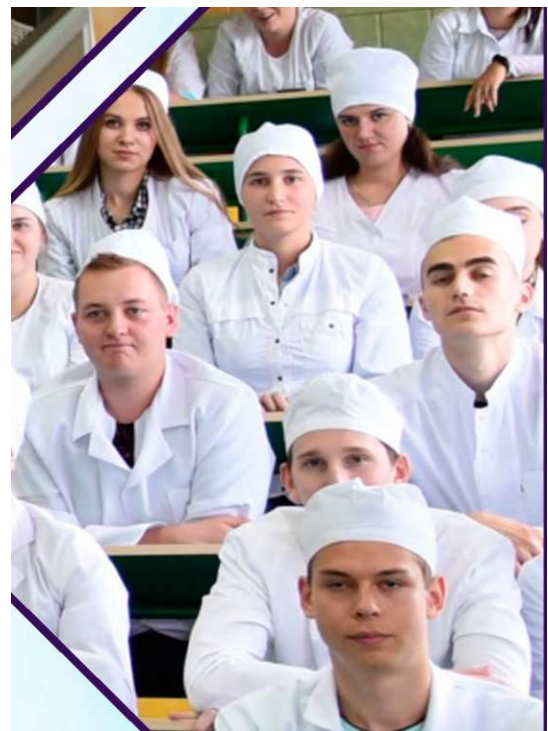

МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ь л

«НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ»

Матеріали науково-практичної
конференції з міжнародною участю

28 березня 2024 року

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Матеріали науково-практичної конференції
з міжнародною участю
28 березня 2024 року

ПОЛТАВА - 2024

рії, електрокардіографії та ін.), у процесі яких здобувачі освіти мають можливість самостійно проводити вказані дослідження й навчаються інтерпретації отриманих результатів. Також необхідно виділяти достатньо часу й уваги роботі з віртуальним пацієнтом під час відеоконференцій із використанням клінічних даних пацієнтів із реальної лікарської практики викладачів.

Висновки. Очевидно, що дистанційне навчання, як і традиційне, має низку переваг і недоліків. Часто це практично єдиний спосіб для здобувачів освіти продовжувати навчання, а для викладачів - працювати в обраній сфері у складних умовах сьогодення в Україні. Наш досвід показує, що найкращі результати дає змішана форма навчання, особливо на клінічних кафедрах, коли поєднується дистанційне засвоєння теоретичного матеріалу з відпрацюванням практичних навичок біля ліжка хворого чи в симуляційному центрі. Саме за таких умов відбуваються максимізація переваг і мінімізація недоліків дистанційної освіти майбутніх лікарів, тим самим забезпечується доступність медичної освіти без негативного впливу на її якість.

Список використаної літератури

1. Герасименко О.І., Полесова Т.Р., Герасименко В.В., Кухарева Н.С. Дистанційне навчання у професійній підготовці майбутніх лікарів: pro et contra. Проблеми вищої школи. 2021. №5(22). С.38-40. DOI: <http://doi.org/10.22141/1608-1706.5.22.2021.244466>.
2. Скрипник І.М., Приходько Н.П., Шапошник О.А. Медична освіта в умовах війни: досвід Полтавського державного медичного університету. Медична освіта. 2022. №3. С.60-64. DOI: 10.11603/m.2414-5998.2022.3.13191.
3. Третяк Н.Г., Криворучко І.Г., Лиманець Т.В., Третяк І.М., Драбовська І.А., Пілат І.О., Пушко О.О. Використання інтерактивних методів навчання в процесі розкриття студентів-медиків як особистостей // Медична освіта за новими стандартами: виклики та інтеграція в міжнародний освітній простір: матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 30 березня 2023 р. - Полтава, 2023. - С. 256-259.
4. Ahmady S, Kallestrup P, Sadoughi MM, Katibeh M, Kalantarion M, Amini M, Khajeali N. Distance learning strategies in medical education during COVID-19: A systematic review. J. Educ. Health Promot. 2021. Nov 30; 10: 421. doi: 10.4103/jehp.jehp_318_21.
5. Otaki F, Zaher S, Du Plessis S, Lakhtakia R, Zary N, Inuwa IM (2021) Introducing the 4Ps Model of Transitioning to Distance Learning: A convergent mixed methods study conducted during the COVID-19 pandemic. PLoS ONE 16(7): e0253662. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0253662>.

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА - ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

**Скрипников П.М., Приходченко С.В., Скрипнікова Т.П., Хміль Т.А.,
Дубина В.О., Тимошенко Ю.В.**

Полтавський державний медичний університет

Використання цифрових технологій - це не тільки нова парадигма освітнього процесу, а і платформа реалізації професійних завдань викладачів вищої медичної освіти. Цифрова компетентність - ключовий елемент відображення професійного успіху медпрацівників у сучасних умовах.

Ключові слова: цифрова професійна компетентність, цифровізація освітнього процесу.

The use of digital technologies is not only a new paradigm of the educational process, but also a platform for the implementation of professional tasks of teachers of higher medical education. Digital competence is a key element of reflecting the professional success of medical workers in modern conditions

Keywords: digital professional competence, digitalization of the learning process.

COVID-19 і війна кардинально вплинули на життя людей у всіх сферах їхньої життєдіяльності, сформували нову реальність спілкування. Усім суб'єктам освітнього процесу довелося швидко освоювати варіанти адаптації до цієї нової реальності. Через необхідність дистанційного навчання актуальним і перспективним напрямом розвитку вітчизняної системи освіти стала цифровізація всіх форм надання й отримання знань. Високотехнологічний цифровий всесвіт вимагає сьогодні від викладачів вищої школи, і на післядипломному етапі зокрема, розв'язання таких завдань як створення відкритого і технічно насиченого, педагогічно наповненого навчального середовища, спрямованого на освітні пріоритети, де всі суб'єкти освітнього процесу є також суб'єктами спілкування, професійної діяльності й обміну досвідом. Супершвидкий перехід на дистанційне навчання сприяв появі сучасних прогресивних інтерактивних практик викладання, з одного боку, але з іншого - створив і чимало проблем. Виявилося, що багатьом бракує навичок і впевненості в ефективному використанні цифрових технологій не тільки в новій парадигмі освітнього процесу, а і при реалізації професійних завдань [1]. Виконуючи свої щоденні завдання як лікарі й викладачі вищої медичної школи, ми швидко дійшли висновків, що цифрова компетентність стала однією з ключових компетентностей у рамках нової парадигми української освіти. Важливим елементом цієї моделі національної наукової діяльності є система підвищення кваліфікації саме педагогічних працівників із питань використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій і самого середовища для провадження освітнього процесу. Перед викладачами, на нашу думку, стоять два напрямки розвитку: використання цифрових технологій для підтримки й покращення навчання, викладання і методи оцінювання лікарів, з одного боку, і розвиток цифрових компетентностей лікарів у межах їх професійного розвитку, з іншого. Ураховуючи зростання обсягів роботи в електронній системі охорони здоров'я, потребу захисту інформації про пацієнтів, цифрова грамотність медичних працівників має все більше значення, тому із 2022 року МОЗ виділило ці навички в окрему групу й заохочує здобувати їх за більшу кількість балів БПР для чергових атестацій із 2024 року [2] .

Кабінет Міністрів України у 2021 році схвалив Концепцію розвитку цифрових компетентностей, яка чинна до

2025 року. На кафедрі післядипломної освіти лікарів-стоматологів ми освоювали цю концепцію та Європейську рамку цифрової компетентності для освітян (DigCompEdu), де описано, як цифрові технології можна використувати в освітньому процесі. Поглиблене вивчення двох рамок цифрової компетентності виявилось дуже важливим, тому що завдяки ним ми чітко зрозуміли, які саме цифрові навички потрібно покращити всім суб'єктам навчального процесу [3-5]. Працювати з двома рамками компетентностей нас також спонукало знання того, що достатня кількість лікарів планують проводити нострифікацію диплома в країнах ЄС із метою подальшого там працевлаштування. Цифрова компетентність із цієї позиції заслуговує на особливу увагу завдяки її можливості надати особистості лікаря бути сучасним, конкурентоспроможним, активно діяти в інформаційному середовищі, використовувати найновітніші досягнення медичної техніки. Рада Європи визначає цифрове громадянство як здатність позитивно, критично і грамотно брати участь у цифровому середовищі, спираючись на навички ефективного спілкування і творення, практикувати форми соціальної участі, які поважають права й гідність людини завдяки відповідальному використанню технологій [6]. Традиційні методики всередині цифрового середовища стають менш ефективними, тому що не можуть бути цікавими при навчанні нового покоління. Необхідність упровадження в освітній процес нових інструментів, які дають можливість інтерактивного спілкування зі здобувачами освіти, стоїть дуже гостро.

Для реалізації потреб цифрового громадянства й начального процесу ми визначили основні завдання розвитку викладачів нашої кафедри з метою підвищення цифрової компетентності: удосконалення методики проведення онлайн-занять; створення навчального відео, запис і монтаж; ознайомлення з новими онлайн-інструментами і сервісами.

Іх ми розглядали також як складову маршруту запобігання ймовірним негативним змінам у процесі надання освітніх послуг, а саме - модель викладача цифрової освіти, зміст його професійної підготовки; технології розробки цифрового освітнього контенту; розробка нових ефективних методів і засобів навчання.

Ризиками цифровізації освітнього медичного простору можуть бути такі:

звуження особистісних контактів; зниження потреби в «інтелектуальному» фахівці та «тяжіння» до його технологічного образу; загострення конфліктів на тлі великої різниці психологічних якостей суб'єктів навчального процесу, які розташовані по різні боки екранів гаджетів.

Для втілення напрямів розвитку і запобігання негативним ризикам цифровізації необхідні трансформація інформаційно-цифрового середовища закладу вищої освіти й забезпечення зменшення цифрового розриву. Це створить рівні технологічні можливості для всіх суб'єктів освітнього процесу. Інформаційно-цифрове навчальне середовище має бути динамічним, що може підтримувати розвиток креативності та критичного пізнання, яке вкрай необхідне для представників медичних професій, оскільки є частиною клінічного мислення лікаря. Для вдосконалення методики проведення онлайн-занять і формування клінічного мислення всередині цифрових технологій важлива веборієнтованість навчального середовища; необхідно впроваджувати вебтехнологічну підтримку змістового компоненту навчальних предметів; окрім текстової інформації, змістовий компонент варто проєктувати на мультимедійних продуктах: відеороликах, аудіороликах із записами текстів, використовувати цікаві заставки і тематичні презентації [7]. Як показує світовий досвід у галузі використання інформаційно-комунікаційних технологій, електронні системи на основі вебтехнологій, крім самого процесу навчання, можуть використовуватися в усіх напрямках діяльності навчального закладу, що впливає на його рейтинг [8].

Отже, можна констатувати, що реформування освіти спрямовує педагогів на необхідність постійного професійного самовдосконалення в середовищі цифрового громадянства, бо комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання, які є педагогічними засобами, також є і засобами нових інформаційних технологій. Цифровізація освіти в Україні вимагає об'єднання зусиль учених і фахівців цифрових технологій для міждисциплінарного розв'язання сучасних проблем організації цифрового освітнього процесу. Але при цифровій трансформації державної освіти великого значення, на нашу думку, набуває збереження фундаментального скарбу класичної системи навчання, оскільки для творчої продуктивної діяльності людини потрібні й фундаментальні знання, критичне мислення, розвинена креативність. Диджиталізація стала однією з тих тенденцій, яка в найближчі роки матиме найсильніший вплив на реальність вищої освіти. Післядипломна освіта має якомога швидше забезпечити суспільству перехід у цифрову епоху, орієнтовану на інші інструменти праці, інше середовище життєдіяльності, та підготувати людей середнього й старшого віку до нових видів праці.

Список використаної літератури

1. <https://eufordigital.eu/uk/digital-competence-what-skills-do-you-need-to-develop-during-the-pandemic/>
2. <https://medplatforma.com.ua/article/1986-bezpererivniy-rozvitok-lkarv-yak-nabrati-bali>
3. https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en
4. <https://thedigital.gov.ua/news/mintsifra-opriyudnyue-ramku-tsifrovoi-kompetentnosti-dlya-gromadyan>
5. <https://opplatforma.com.ua/article/16004-tsifrovizatsiya-ukrainskoi-osviti-realizatsiya-problemi-i-perspektivi>
6. <https://kidslox.com/ua/guide-to/digital-citizenship-for-kids/>
7. <file:///C:/Users/User/Downloads/admin.+1857-4409-1-PB.pdf>
8. Франчук В.М. Веб-орієнтовані технології навчання: можливість використання та перспективи розвитку // Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис. №2 (додаток 2). 2013. - Тематичний випуск "Науково-методичні засади управління якістю освіти у вищих навчальних закладах". - Луцьк: СПД Гадак Жанна Володимирівна, друкарня "Волинь Поліграф" ТМ. С. 447-453. <https://vfranchuk.fi.npu.edu.ua/drukovani-pratsi/2013/47-041-veb-orientovani-tekhhnolohii-navchannia-mozhlyvosti-vykorystannia-ta-perspektyvy-rozvytku>.

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ <i>Приліпка К.О., Матвієнко Т.М., Саргош О.Д., Комишан І.В., Романюк М.В., Рак Т.І.</i>	207
РОЛЬ ТРЕНІНГОВИХ ЦЕНТРІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ В ЕПОХУ ЗМІН <i>Прилуцька Н.О., Мітюніна Н.І., Громова А.М., Громова О.Л., Ляховська Т.Ю., Прилуцький О.К., Талаш В.В., Шафарчук В.М., Орлова Ю.А.</i>	209
НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-НЕВРОЛОГІВ В ІНТЕРНАТУРІ <i>Пурденко Т.Й., Дельва М.Ю., Литвиненко Н.В., Дельва І.І., Таряник К.А., Силенко Г.Я., Пінчук В.А., Гринь К.В., Кривчун А.М., Палєнка О.Є., Іващенко С.П.</i>	211
САМООСВІТА ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ <i>Пустовойт Г.Л., Ярмола Т.І., Кострікова Ю.А., Талаш В.В., Ткаченко Л.А.</i>	213
УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ У ПРОЦЕС ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ <i>Ройко Н.В., Филенко Б.М., Проскурня С.А., Черняк В.В., Старченко І.І.</i>	215
ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ ЯК ЗАПОРУКА ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ <i>Рябушко О.Б., Єрошенко Г.А., Клепець О.В., Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Шевченко К.В., Григоренко А.С.</i>	217
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ В ЗВО <i>Ряднова В.В., Безега Н.М., Пера-Васильченко А.В.</i>	219
ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА ЯК БЕЗЗАПЕРЕЧНА СКЛАДОВА МЕДИЧНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ <i>Свінцицька Н.Л., Шерстюк О.О., Білаш В.П., Гринь В.Г., Лисаченко О.Д., Каценко А.Л., Устенко Р.Л., Сербін С.І., Литовка В.В.</i>	221
ПРОФЕСІЙНЕ НАСТАВНИЦТВО ЯК СТРАТЕГІЯ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ <i>Силенко Ю.І., Писаренко О.А., Дубина В.О., Силенко Б.Ю., Хавалкіна Л.М.</i>	223
ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ НА КАФЕДРІ ФІЗИКИ <i>Сілкова О.В., Лобач Н.В., Макаренко О.В., Макаренко В.І.</i>	225
НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ХІРУРГІВ-СТОМАТОЛОГІВ У ПОЛТАВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ <i>Скікевич М.Г., Волошина Л.І., Стебловський Д.В.</i>	227
ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА КАФЕДРАХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ <i>Скрипник І.М., Маслова Г.С., Лиманець Т.В., Шапошник О.А., Приходько Н.П., Пілат І.О., Якимишина Л.І.</i>	228
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА - ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ <i>Скрипников П.М., Приходченко С.В., Скрипнікова Т.П., Хміль Т.А., Дубина В.О., Тимошенко Ю.В.</i>	230
ВИКОРИСТАННЯ СПОНТАННОЇ ТВОРЧОЇ ПРОДУКЦІЇ ПСИХІЧНО ХВОРИХ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ НА КАФЕДРІ ПСИХІАТРІЇ, НАРКОЛОГІЇ ТА МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ <i>Скрипніков А.М., Животовська Л.В., Герасименко Л.О., Рудь В.О.</i>	232
УДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ З ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ АНГЛОМОВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ОРТОДОНТІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ <i>Смаглюк Л. В., Карасюнок А. Є., Воронкова Г. В., Ляховська А. В.</i>	234
СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТИ <i>Соколенко В.М., Шарлай Н.М., Весніна Л.Е., Жукова М.Ю.</i>	235
ВИКОРИСТАННЯ ВЕЛОЕРГОМЕТРИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ <i>Сухомлин А.А., Запорожець Т.М., Сухомлин Т.А., Міщенко І.В., Журавльова А.О.</i>	237
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ <i>Тарасенко К.В., Могильник А.І., Сонник Є.Г., Адамчук Н.М., Телегань В.О., Давиденко А.В., Архіповець О.О., Лісовецький О.А., Адамович І.М., Осипенко Є.В.</i>	239
АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ <i>Тарасенко Я.А., Тихонова О.О., Шерстюк О.О.</i>	241
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ОКРЕМИХ ТЕМ ОСВІТЬОГО КОМПОНЕНТА «ТЕХНОЛОГІЯ ЛІКІВ» ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Тарасовський О.Д., Біланова Л.П., Андрейко С.С.</i>	243